

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa iela 5a, Rīga, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

Publiskojamā versija

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.43

(Prot. Nr.32, 4.§)

2006. gada 10. maijā

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr. 701/04/06/8

Par 19.08.2004. SIA „Liger Farmaceutiskais Mārketings”, „Eli Lilly (Suisse) S.A.” pārstāvniecības Latvijas Republikā un „Alcon Pharmaceuticals Ltd” pārstāvniecības Latvijas Republikā iesniegumu Nr.10

24.08.2004. Konkurences padome saņēma 19.08.2004. SIA „Liger Farmaceutiskais Mārketings”, kura oficiāli Latvijas Republikā pārstāv Dansk Droge produkciju, kā arī „Eli Lilly (Suisse) S.A.” un „Alcon Pharmaceuticals Ltd” pārstāvniecību Latvijas Republikā iesniegumu Nr.10 (turpmāk tekstā – Iesniegums). Iesniegumam bija pievienotas vairākas dokumentu kopijas (faksimilattēlos), kuras pēc Iesniedzēja domām, liecināja par iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu esamību laika periodā no 25.05.2004. līdz 09.11.2004. komandītsabiedrības „LS Sentor Farm komandītsabiedrība” (turpmāk tekstā – „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S””) un komandītsabiedrības „Aptieku Alianse” (turpmāk tekstā – KS „Aptieku Alianse”) darbībās, kā arī tajās iesaistošo biedru – komersantu starpā.

Izvērtējot Iesniegumā sniegtās ziņas un tam pievienoto dokumentu kopijas, 23.09.2004. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 22.panta pirmo punktu un 23.panta pirmo un otro daļu ierosināja lietu Nr. 701/04/06/8 (Konkurences padomes lēmums Nr.63, Prot. Nr.53, 2.§) par:

1. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu KS „Aptieku Alianse” un „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” darbībās;
2. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktā aizlieguma iespējamajiem pārkāpumiem atsevišķu komandītsabiedrību ietvaros, t.i., KS „Aptieku Alianse” biedru, kā arī „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” biedru darbībās.;
3. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu KS „Aptieku Alianse” biedru darbībās;
4. Konkurences likuma 13.panta 2.punktā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu KS „Aptieku Alianse” darbībās.

16.03.2005. Konkurences padome (Prot. Nr.15, 7.§), pamatojoties uz Konkurences likuma 27.panta otro daļu nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr. 701/04/06/8 līdz 2005.gada 23.septembrim, par ko informēja lietā iesaistītos dalībniekus.

14.09.2005. Konkurences padome (Prot. Nr.46, 4.§), pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu, 8.panta otro daļu, 27.panta trešo daļu nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr. 701/04/06/8 līdz 2006.gada 23.janvārim, par ko informēja lietā iesaistītos dalībniekus. 21.12.2005. lietā Nr. 701/04/06/8, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 20.12.2005. lēmumu Nr. KP-270004/05/9, KS „Aptieku Alianse” juridiskajā adresē, „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” faktiskajā adresē, a/s „Recipe Plus” faktiskajā adresē, a/s „Sentor Farm aptiekas” juridiskajā adresē un faktiskajā adresē Konkurences padomes Biroja amatpersonas valsts policijas darbinieku klātbūtnē bez iepriekšēja brīdinājuma veica Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4.punktā minētās darbības.

20.01.2006. Konkurences padome (Prot. Nr.4, 2.§), pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu, 8.panta otro daļu, 27.panta trešo daļu nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr. 701/04/06/8 līdz 2006.gada 23.maijam, par ko informēja lietā iesaistītos dalībniekus.

Ievērojot Konkurences likuma 26.panta sestajā daļā noteikto, Konkurences padome pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas nosūtīja 04.04.2006. vēstuli Nr. 737 Šveices firmas „Eli Lilly (Suisse) S.A.” pārstāvniecībai Latvijas Republikā, 04.04.2006. vēstuli Nr. 735 „Alcon Pharmaceuticals Ltd” pārstāvniecībai Latvijas Republikā, 04.04.2006. vēstuli Nr. 734 SIA „Liger Farmaceutiskais Mārketings”, 04.04.2006. vēstuli Nr. 731 KS „Aptieku Alianse”, 07.04.2006. vēstuli Nr.755 „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S””. Nosūtītajās vēstulēs Konkurences padome informēja administratīvā procesa dalībniekus par tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

06.-07.04.2006. ar lietas Nr. 701/04/06/8 materiāliem iepazīs KS „Aptieku Alianse”, 10.04.2006. SIA „Liger Farmaceutiskais Mārketings” un 12.04.2006. „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” pilnvarotie pārstāvji.

Pēc iepazīšanās ar lietas Nr. 701/04/06/8 materiāliem tika saņemta papildus informācija 18.04.2006. no KS „Aptieku Alianse” (12.04.2006. vēstule Nr. 12/04-06) un 20.04.2006. no „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” (20.04.2006. vēstule Nr. 20/04-06).

Izvērtējot lietā Nr. 701/04/06/8 esošo informāciju, kas iegūta no SIA „Liger Farmaceutiskais Mārketings”, KS „Aptieku Alianse”, „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S””, a/s Grindekss, SIA „Pharma Nord”, SIA „Medpro Inc.”, SIA „Daina Farm”, SIA „Taula Rīga”, SIA „Aptiekas produkcija”, SIA „Kamēlijas aptieka- 1”, SIA „Sentor Farm aptiekas”, Uzņēmumu reģistra, Zāļu valsts aģentūras, Valsts valodu centra, VID Rīgas reģiona iestādes un citām iestādēm, Konkurences padome

konstatēja:

1. Tirgus dalībnieki - lietā iesaistītie komersanti.

1.1. KS „Aptieku Alianse”, reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra (turpmāk tekstā – UR) Komercreģistrā 2003. gada 6. janvārī ar reģ. Nr. 40003614826.

Saskaņā ar KS „Aptieku Alianse” Dibināšanas līguma 2.3.punktu: „Komandītsabiedrība ir personālsabiedrība”, un 4.1.punktu: „Sabiedrības mērķis ir komercdarbības veikšana, izmantojot kopēju firmu. Biedriem apvienojot pieredzi komercdarbībā, nodrošināt pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar saimnieciskuma(peļņas) principu, šajā dibināšanas līgumā norādītos komercdarbības virzienos”.

Viens no KS „Aptieku Alianse” darbības virzieniem saskaņā ar Dibināšanas līguma 4.2.punkta 3.daļu: *„Sarunās ar vairumtirdzniecības un ražošanas kompānijām panākt tādas preču (medikamentu, kosmētikas līdzekļu, u.tml.) piegādes un vispārējās sadarbības noteikumus starp preču pārdevējiem (vairumtirgotājiem, ražotājiem) un Sabiedrības Biedriem, t.i. to aptiekām, lai nodrošinātu preču realizācijas uzlabošanu”*. Savukārt Dibināšanas līguma 9.1.punkts paredz, ka: *„Visiem biedriem ir saistošs kā šis Dibināšanas līgums un Sabiedrības koncepcija”* un 10.7.punkts nosaka, ka: *„Valde regulāri informē biedrus par sadarbības partneru (ražotāju, vairumtirgotāju, pakalpojumu sniedzēju u.c.) aktuālo sarakstu, to piedāvātajām atlaidēm, bonusu sistēmām un to piešķiršanas noteikumiem”*.

Saskaņā ar 2004.gada 5.novembrī KS „Aptieku Alianse” iesniegto 05.11.2004. vēstuli Nr. 05/11-04, KS „Aptieku Alianse” ietilpstošo biedru skaits bija (*) ar biedriem piederošām (*) aptiekām. KS „Aptieku Alianse” komplementārais biedrs jeb personiski atbildīgais biedrs ir farmācijas preču lieltirgotājs a/s „Recipe plus”, kurai ir tiesības minēto komandītsabiedrību pārstāvēt atsevišķi.

1.2. „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S””, reģistrēta UR Komercreģistrā 2001.gada 10.septembrī ar reģ. Nr. 40003560839.

Saskaņā ar „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” Dibināšanas līguma 2.3.punktu: *„Komandītsabiedrība ir personālsabiedrība”* un 08.12.2003. Dibināšanas līguma jaunās redakcijas 4.1.punkts nosaka, ka: *„Sabiedrības mērķis ir, apvienojot visu līdzšinējo uzņēmējdarbību, nodrošināt pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar saimnieciskuma (peļņas) principu Dibināšanas līgumā norādītajos darbības virzienos. Sabiedrības biedri apliecina, ka izmantos dalību un savas balsstiesības Sabiedrībā, kā arī izlietos to īpašumā esošās aptiekas, kā arī visas citas savas līdzšinējās uzņēmējdarbības iestrādes un Biedru īpašumā esošās mantiskās un nemantiskās tiesības, lai Sabiedrība darbotos ar pienācīgu efektivitāti un finansiālo stabilitāti un gūtu ienākumus un peļņu”*.

2003.gada gada pārskatā teikts, ka „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” ir lielākais aptieku tīkls Latvijā, apvienojot aptuveni 11% no Latvijā reģistrētajām aptiekām.

Saskaņā ar 2004.gada 9.novembrī „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” iesniegto 08.11.2004. vēstuli Nr. 09/11-konk_01, „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” ietilpstošo biedru skaits bija 15 ar biedriem piederošām 142 aptiekām.

1.3. Minēto komandītsabiedrību atbilstība tirgus dalībnieka jēdzienam

Komerclikuma regulējums izdala tādas personālsabiedrības veidus kā pilnsabiedrība un komandītsabiedrība. Atbilstoši Komerclikuma regulējumam personālsabiedrībai ir raksturīgs princips, ka sabiedrības manta ir biedru kopīpašums. Katra biedra kopīpašuma daļa tiek noteikta proporcionāli katra biedra ieguldījuma daļai. Personālsabiedrības izveidošanas rezultātā biedri iegūst kontroli pār sabiedrību un tās mantu atbilstoši balstiesību skaitam un tam vai biedrs ir komandīts vai komplementārais biedrs.

Konkurences likuma 1.panta 9.punkts nosaka, ka: *„Tirgus dalībnieks ir jebkura persona (arī ārvalsts persona), kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā. Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme pār vienu tirgus dalībnieku vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visus tirgus dalībniekus var uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku”*.

Tomēr ne KS „Aptieku Alianse”, ne „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” dotajā brīdī nav pārņēmusi biedru atbildību par medikamentu iepirkšanu un medikamentu mazumtirdzniecību. Katram no šo komandītsabiedrību biedriem saglabājas pietiekami liela

„iepirkuma vara”, proti katrs dalībnieks pietiekoši brīvi nosaka savu ekonomisko rīcību tirgū, tādēļ nav pamata uzskatīt ka, izveidojot minētās komandītsabiedrības, to biedri būtu izveidojuši tādas savstarpējās strukturālās vai mantiskās attiecības, kuru dēļ tos varētu uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un atbilstoši Konkurences likuma 1. panta 9.punktam „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” un KS „Aptieku Alianse” katra atsevišķi šīs lietas ietvaros nevar tikt uzskatīta par tirgus dalībnieku konkrētajā tirgū, dalībnieki konkrētajā tirgū ir šo sabiedrību biedri katrs atsevišķi. Līdz ar to „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” un KS „Aptieku Alianse” šīs lietas ietvaros nevar tikt uzskatītas par Konkurences likuma minēto pārkāpumu subjektiem konkrētajā tirgū.

Konkurences padome atzīst, ka citās lietās, pastāvot atšķirīgiem lietas apstākļiem, tirgus dalībnieku jēdziens var tikt definēts savādāk.

2. Konkrētās preces tirgus un konkrētā tirgus definīcija

Konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 5.punktam konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Savukārt atbilstoši Konkurences likuma 1. panta 3. punktam konkrētais ģeogrāfiskais tirgus – ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām.

Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē konkrētās preces tirgus ir **zāļu realizācijas mazumtirdzniecībā vispārēja tipa aptiekās tirgus**, ietverot tajā gan recepšu gan bezrecepšu zāles, gan homeopātiskās zāles.

Farmācijas likuma 35.pants nosaka, ka vispārēja jeb atvērta tipa aptiekās atļauts: 1) fasēt zāles atbilstoši tehnisko normatīvu prasībām; 2) izgatavot zāles pēc ārsta, praktizējoša veterinārārsta vai praktizējoša veterinārfeldšera receptes un ārstniecības iestādes vai veterinārmedicīniskās aprūpes komersanta pieprasījuma; 3) izsniegt zāles pēc ārsta, praktizējoša veterinārārsta vai praktizējoša veterinārfeldšera receptes saņemšanas; 4) izplatīt medikamentus ārstniecības iestādēm un sociālās aprūpes institūcijām; 5) izplatīt medikamentus fiziskajām personām.

Vispārēja tipa aptieka ir uzņēmums, kas nodarbojas ne tikai ar zāļu izgatavošanu pēc receptēm un ārstniecības iestāžu rakstveida pieprasījumiem, ar zāļu ražošanu, pārdošanu, bet arī ar ārstniecības līdzekļu, veselības aprūpes vai ķermeņa kopšanai lietojamo preču uzglabāšanu, izplatīšanu un farmaceitiskās aprūpes sniegšanu. Tas nozīmē, ka aptiekas realizē arī tādas preces kā uztura bagātinātāji, higiēnas, tualetes un kosmētikas piederumi, ārstnieciskie minerālūdeņi, ārstnieciskās zobu pastas, ārstniecības palīg līdzekļi un citu medicīnisko produkciju. Konkurences padome uzskata ka šīs nosauktās preces nav apvienojamas vienā konkrētajā preču tirgū ar zālēm, jo nav aizvietošanas ar tām.

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu konkrētais ģeogrāfiskais tirgus lietā ir nosakāms šaurākās robežās nekā Latvijas teritorija, nosakot to administratīvo teritoriju - pilsētu vai pagastu un to tuvākās apkārtnes ietvaros. Rīgas pilsētas gadījumā ģeogrāfisko tirgu ir iespējams nodalīt Rīgas pilsētas rajonu (priekšpilsētu) robežās. Minētais secinājums izriet no Konkurences padomes prakses, definējot tirgu iepriekš skatītās lietās farmācijas jomā, kā arī no apstākļiem, ka praktiski iedzīvotāji pērk medikamentus tuvākajās aptiekās no viņu ikdienas aktivitātēm (pie mājām, pie darba).

Saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu šobrīd pastāv ierobežojumi jaunu aptieku atvēršanai. Farmācijas likuma 36.pants nosaka, ka vispārēja tipa aptieku drīkst atvērt tikai farmaceits vai - ar labklājības ministra atļauju - pašvaldība tās administratīvajā teritorijā.

Vispārēja tipa aptieka var piederēt tikai farmaceitam vai pašvaldībai. Farmaceits aptieku izveido farmaceita prakses, kopprakses (Civillikuma sabiedrības) vai kapitālsabiedrības veidā, un tā vienlaicīgi ir arī viņa kā farmaceita prakses vieta. Turklāt aptieka drīkst atvērt ne vairāk kā divas filiāles. Filiāles drīkst atvērt tikai ārpus pilsētas, kur piecu kilometru rādiusā nav citas aptiekas vai aptiekas filiāles. 05.03.2002. Ministru kabineta noteikumi Nr.102 „Aptieku un aptieku filiāļu izvietojuma kritēriji” nosaka, ka apdzīvotajā vietā maksimālo pieļaujamo vispārēja tipa aptieku skaitu aprēķina, izmantojot formulu, kur tiek ņemts vērā iedzīvotāju skaits apdzīvotajā vietā, minimālais iedzīvotāju skaits uz vienu aptieku; korekcijas koeficients. Vispārēja tipa aptieku ārpus apdzīvotas vietas nedrīkst atvērt piecu kilometru rādiusā no jau funkcionējošas vispārēja tipa aptiekas. Aptiekām, kuras ir saņēmušas licenci aptiekas atvēršanai (darbībai) un kuru darbība neatbilst Farmācijas likuma prasībām, jāpārkārto sava darbība atbilstoši Farmācijas likuma prasībām līdz 2010.gada 31.decembrim.

Ņemot vērā to, ka konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definīcija neietekmē šīs lietas faktu izvērtējumu, Konkurences padome šīs lietas ietvaros nesniedz precīzu un izsmeļošu konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definīciju, atstājot konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definīciju atvērtu.

3. Vienošanās (saskaņota darbība)

3.1. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktā aizlieguma iespējamais pārkāpums KS „Aptieku Alianse” un „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” darbībās.

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka: „Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, *to skaitā vienošanās par: (...) realizācijas apjomu, tirgu (...) ierobežošānu vai kontroli*”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 11.punktu „vienošanās ir divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās, kā arī lēmums, ko pieņēmusi reģistrēta vai neregistrēta tirgus dalībnieku apvienība (asociācija, savienība u.tml.) vai tās amatpersona”.

Lai konkrētā tirgus dalībnieku rīcībā konstatētu saskaņotas darbības ir jāizpildās sekojošiem nosacījumiem:

- 1) starp tirgus dalībniekiem ir jābūt vienprātībai vai saskaņai, ar ko apzināti ir aizstāta konkurence;
- 2) saskaņai starp tirgus dalībniekiem nav jābūt sasniegtai verbāli un to var būt izraisījuši tieši vai netieši kontakti starp vienošanās dalībniekiem.

Ievērojot to, ka Konkurences likuma normas ir saskaņotas ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem, Konkurences padome uzskata par pamatotu atsaukties uz Eiropas Kopienų Tiesas praksē pausto viedokli par saskaņotu darbību esamību tirgus dalībnieku rīcībā. 1986.gada 23.aprīļa lēmumā *Polypropylene* lietā Nr. 86/398/EEC Eiropas Komisija noteica, ka „saskaņotas darbības attiecas uz sadarbības veidu starp uzņēmumiem, kuri, nesasniedzot tā saukto īsto vienošanās pakāpi, apzināti aizstāj to ar praktisku sadarbību un tādējādi rada risku konkurencei¹”. „Saskaņošanas un sadarbības kritēriji, kurus ir iedibinājuši tiesas judikatūra attiecībā uz saskaņotas darbības jēdzienu, un kuri nekādā gadījumā nenozīmē, ka ir jābūt izstrādātam reālam plānam, ir jāsaprot Līguma nosacījumu, kuri attiecas uz konkurenci, kontekstā, tādējādi, ka katram tirgus dalībniekam ir neatkarīgi jānosaka

¹ 86/398/EEC: Commission Decision of 23 April 1986 relating to a proceeding under Article 85 of the EEC Treaty (IV/31.149 - Polypropylene), Official Journal L 230, 18.08.1986., 86.punkts;

politika, kuru tas plāno realizēt tirgū²”. Tāpat Pirmās instances tiesa lietā *Cimenteries CBR SA v Commission* ir noteikusi, ka „jebkuri tieši vai netieši tāda veida kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuri atklāj konkurentam darbības, kuras tie ir nolēmuši vai plāno veikt tirgū, kur šādu kontaktu mērķis vai sekas ir radīt tādus konkurences apstākļus, kuri neatbilst konkrētā tirgus normālajiem apstākļiem ir uzskatāmi par saskaņotu darbību³”.

Lai pierādītu saskaņotas darbības eksistenci, nav nepieciešams, ka „konkurents ir formāli apņēmis, attiecībā uz vienu vai dažiem citiem [konkurentiem] rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū⁴”. „Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai, vismaz, ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru gaidīt no cita tirgū⁵”. „Saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, kad pēdējais to lūdz vai, vismaz, akceptē šādu informācijas apmaiņu⁶”.

Iesniegumā ir ziņas, ka iepriekšminētās sabiedrības kopš to izveidošanās brīža darbojas kopīgi un saskaņoti, t.i., sadarbībā – kā norādīts „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” 28.05.2004. sapulces protokolā Nr.5. Abas komandītsabiedrības iespaido farmācijas preču ražotājus un to pārstāvniecības Latvijas Republikā, uzspiežot ražotājiem un to pārstāvniecībām slēgt Sadarbības līgumus, kuros pieprasa no ražotājiem dot produkcijai lielākas atlaides.

Iesniegumam pievienotā informācija KS „Aptieku Alianse” biedriem norāda, ka 08.06.2004. KS „Aptieku Alianse” kopsapulce vienbalsīgi ir pieņēmusi lēmumu, kas ir saistošs visām KS „Aptieku Alianse” aptiekām, un kurš pēc būtības ir analogisks jau 28.05.2004. „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” sapulcē pieņemtajam lēmumam.

Līdz ar to šāda abu sabiedrību saskaņota darbība vai kopsapulču pieņemto lēmumu izpilde, iespējams, varētu liecināt par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpumu viņu rīcībā.

21.12.2005. lietā Nr. 701/04/06/8, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 20.12.2005. lēmumu Nr. KP-270004/05/9, KS „Aptieku Alianse” juridiskajā adresē, „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” faktiskajā adresē, a/s „Recipe Plus” faktiskajā adresē, a/s „Sentor Farm aptiekas” juridiskajā adresē un faktiskajā adresē Konkurences padomes Biroja amatpersonas veica Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4.punktā minētās darbības. Minētās adresēs telpu kratīšanas un datoru apskates laikā netika iegūti pierādījumi par Iesniegumā sniegtiem faktiem.

Tāpat lietas izpētes gaitā netika iegūti pierādījumi tam, ka KS „Aptieku Alianses” 25.05.2004. adresētajā vēstulē a/s Dansk Droge vadītājam norādītais par Dansk Droge produkcijas izņemšanu no redzamām pārdošanas vietām un turpmāko nepasūtīšanu, būtu realizēts.

08.11.2004. vēstulē KS „Aptieku Alianse” skaidro (*).

Saskaņā ar 23.08.2005. SIA „Liger Farmaceutiskais Mārketings” vēstulē sniegto informāciju (*), nav informācijas par realizācijas apjomiem ar KS „Aptieku Alianse” ietilpstošo aptieku starpniecību par 2004. un 2005.gadu sadalījumā pa mēnešiem.

08.11.2004. vēstulē KS „Aptieku Alianse” ir iesniegusi ziņas par 2004.gada jūnijā – oktobrī Dansk Droge produktu realizāciju (*) kurus a/s „Recipe Plus” ir realizējusi KS „Aptieku Alianses” biedriem, kas liecina, ka šī produkcija ir tikusi pārdota arī norādītajā laikā

² Apvienotās lietas C-40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111,113, un 114/73 Cooperative Vereniging “Suiker Unie” UA and others v Commission of the European Communities, European Court Reports 1975, 173.punkts;

³ Lietas T-25/95 u.c. Cimenteries CBR SA v Commission of the European Communities, European Court Reports 2000, 1852. punkts;

⁴ Turpat;

⁵ Lietas T-25/95 u.c. Cimenteries CBR SA v Commission of the European Communities, European Court Reports 2000, 1852. punkts;

⁶ Turpat, 1849.punkts.

periodā (*), ko arī apstiprina lietas izpētes gaitā iegūtā informācija, kas minēta 10.12.2004. SIA „Medpro Inc”, 26.01.2005. SIA „Daina Farm” sarunu protokolos.

Kopējie Dansk Droge realizācijas rādītāji 2004. un 2005.gadā būtiski nav mainījušies un tie neliecina par īpašu Dansk Droge produkcijas realizācijas ierobežošanu. Salīdzinot realizācijas datus 2004. un 2005.gadā pa mēnešiem, jāsecina, ka katrā mēnesī tie ir atšķirīgi un tāpēc nevar izdarīt viennozīmīgu secinājumu, ka 2004.gada otrajā pusē un 2005.gadā realizācijas rādītāji būtu bijuši ievērojami zemāki nekā 2004.gada pirmajā pusē (salīdzinot datus pa mēnešiem ar 2004.gadu, 2005.gada janv. -17%, febr. +11%, martā +0,12%, apr. -10%, maijā +16%, jūn. -11%, jūl. +32%).

Lai gan saskaņā ar Iesniedzēju sniegto informāciju, kurā teikts, ka 08.06.2004. „Aptieku Alianse” pieņemtais kopsapulces lēmums – netirgot Dansk Droge produkciju – biedriem ir saistošs, iesniegtie realizācijas-apgrozījuma rādītāji tomēr norāda, ka Dansk Droge produkcija pēc 08.06.2004. KS „Aptieku Alianse” biedru aptiekās, ir tirgota.

KS „Aptieku Alianse” 15.09.2004. vēstulē SIA „Liger Farmaceutiskais mārketing”, risinot jautājumu par sadarbības līguma noslēgšanu, norāda, ka Dansk Droge produkti būs pieejami KS „Aptieku Alianse” biedru aptiekās.

Konkurences padomes Birojam, apmeklējot atsevišķas aptiekas, nav izdevies iegūt pierādījumus lietā, ka Dansk Droge produkcija nebūtu tirgota apmeklētajās KS „Aptieku Alianse” vai „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” biedru aptiekās. Neviena no Biroja darbinieku apmeklēto aptieku amatpersonām neapstiprināja faktu, ka 2004.gada vasarā un rudenī nebūtu tirgoti Dansk Droge produkti, tieši pretēji, tika norādīts, ka tas ir izdevīgi, jo Dansk Droge produkti ir pieprasīti.

10.12.2004. sarunas laikā SIA „Medpro Inc” amatpersona paskaidroja, ka KS „Aptieku Alianse” ir ieteikusi neņemt tirdzniecībā Dansk Droge produkciju, bet SIA „Medpro Inc” nevar atļauties netirgot to, kas ir izdevīgi. Dansk Droge produkcija nav bijusi izņemta no plauktiem. Šajā sarunā SIA „Medpro Inc” amatpersona apgalvoja, ka „*ja mums ir izdevīgi pārdot medikamentu, mēs to pārdosim neatkarīgi no „Aptieku Alianse” ieteikuma*”.

26.01.2005. apmeklējuma laikā no SIA „Daina Farm” amatpersonas tika iegūta informācija, ka SIA „Daina Farm” nekad neiepērk tādu produkciju, kurai nebūs noieta. KS „Aptieku Alianse” nav devusi norādījumus par kādas firmas ražotās produkcijas izņemšanu no tirdzniecības. Ka no KS „Aptieku Alianse” puses nekāda rīcība nav bijusi uzspiesta, kā arī nav bijusi noteikta prioritāte kādam noteiktam ražotājam.

„Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” 10.11.2004. vēstulē sniedz skaidrojumu, ka 28.05.2004. „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” lēmumā ir ieviesies kļūda protokolista dēļ. Konkurences padome nevar viennozīmīgi izdarīt secinājumu par šo apgalvojumu, jo tās rīcībā nav 28.05.2004. protokola labojumu, tāpat nav arī dokumentu, kas atsauktu 28.05.2004. „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” pieņemto lēmumu. Tiek skaidrots, ka vēlāk „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” biedriem tika doti mutiski norādījumi turpināt tirgot Dansk Droge produkciju atbilstoši patērētāju pieprasījumam, vēstulē tiek noliegts fakts, ka Dansk Droge produkti netiktu tirgoti „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” biedru aptiekās. „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” aptiekas ir turpinājušas iepirkt Dansk Droge produktus no dažādām lieltirgotavām. Tāpat šajā vēstulē norādīts, ka Dansk Droge produktu apgrozījums nav būtiski mainījies „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” biedru aptiekās.

Konkurences padome nav konstatējusi 2004.gada vasarā KS „Aptieku Alinase” biedru atteikšanos izplatīt šos produktus KS „Aptieku Alianse” aptiekās. Konkurences padome nav ieguvusi arī viennozīmīgi vērtējamus pierādījumus, ka 2004.gada vasarā būtu pastāvējis Dansk Droge produkcijas iepirkuma aizliegums KS „Aptieku Alianse” biedriem.

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka: „*Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā*”, līdz ar to lai konstatētu Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punktā noteikto aizliegtās vienošanās pārkāpuma tiesisko sastāvu, nav nepieciešama seku konstatācija, ir pietiekami konstatēt, ka vienošanās mērķis atbilst KL 11.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajam.

Lai gan pašas komandītsabiedrības ar medikamentu realizāciju tiešā veidā nenodarbojas, tomēr tās ir sadarbības līgumu ar ražotāju noslēgšanas iniciatorēs un līgumu izpildes kontrolētājas, t.i., tās kontrolē kā to biedri – atsevišķas komercsabiedrības un tām piederošās aptiekas veic zāļu iepirkšanu un tirdzniecību. Ņemot vērā, ka sadarbības līgumi tiek noslēgti ar sabiedrībām un nevis ar katru tirgus dalībnieku (aptieku – mazumtirgotāju) atsevišķi, ir pietiekams pamats uzskatīt, ka „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” un KS „Aptieku Alianse” juridiski ir apņēmušās veicināt produkcijas noietu biedriem piederošajās aptiekās un līdz ar to arī līguma nosacījumu izpilde attiecībā uz produktu izplatīšanas veicināšanu ir saistoša katram biedram. Līguma nosacījumi neietver prasības sabiedrību biedriem samazināt kāda produkta noietu. Bet, vērtējot līguma nosacījumus attiecībā uz produkcijas izplatīšanas apjomu saistībā ar Iesniegumam pievienotajām faksa kopijām, var secināt, ka šo kopiju nosūtīšanas mērķis bija ietekmēt ražotāju, kavēt un ierobežot tā produkcijas realizāciju.

Izvērtējot lietā Iesniegumam pievienoto fakšu iegūšanas veidu (to, ka tos nav iesniedzis pats faksa adresāts un to, ka iesniegtas ir faksa kopijas, kas arī nav apliecinātas saskaņā ar 23.04.1996. Ministru kabineta noteikumiem Nr.154), Konkurences padome secina, ka šo dokumentu kopijām nav juridiska spēka. Ņemot vērā Eiropas Komisijas lietās izmantotos pierādījumus un Kopienas tiesas judikatūru, faksimila attēli (faksi) tiek atzīti par pierādījumiem un plaši izmantoti kā pierādījumi konkurences lietās. Tomēr jebkuras lietas izpētē ir svarīgi ievērot vispusīgas un objektīvas lietas izmeklēšanas principu, līdz ar to ir jāņem vērā pierādījumu pietiekamība pārkāpuma konstatēšanā. Izvērtējot lietā esošo fakšu iegūšanas veidu (to, ka tos nav iesniedzis pats faksa adresāts un to, ka iesniegtas ir faksa kopijas, kas arī nav apliecinātas saskaņā ar 23.04.1996. Ministru kabineta noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi” 4.3.nodaļas noteikumiem kā oriģināla dokumenta kopija), to, ka uz dokumentiem, kas tiek norādīti kā faksimila attēli, nav faksimildokumentiem raksturīgo atzīmju par faksa nosūtītāja vai saņēmēja faksa numuru, kā arī nav izdevies iegūt ziņas par faksa saņemšanas apstākļiem un paša faksa saņemšanas apliecinājumu, ir secināms, ka minētie faksimila attēli nav uzskatāmi par pietiekamu un neapstrīdamu pierādījumu, lai konstatētu Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpumu „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” un KS „Aptieku Alianse” darbībās.

Izvērtējot pierādījumu kopumu konkrētajā lietā, Konkurences padome secina, ka pierādījumu kopums minētajā lietā nav vērtējams viennozīmīgi, un pastāvot pretrunīgiem pierādījumiem lietā, visas šaubas ir tulkojamas par labu iespējamam pārkāpējam. Tādējādi Konkurences padome secina, ka lietā esošais pierādījumu kopums nedod pietiekamu pamatu konstatēt, ka ir noticis Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpums „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” un KS „Aptieku Alianse” darbībās.

3.2. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktās aizliegtās vienošanās iespējamais pārkāpums KS „Aptieku Alianse” biedru darbībās.

3.2.1. Akcijas KS „Aptieku Alianse” ietvaros.

Iesniegumam pievienotais KS „Aptieku Alianse” paziņojums par to, ka no 08.06.2004. KS „Aptieku Alianse” aptiekās tiek rīkotas akcijas uz noteikta veida produktiem, iespējams, ka varētu liecināt par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta: „(..) tiešu vai netiešu cenu (..) noteikšanu jebkādā veidā (..), kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām (..)” iespējamo pārkāpumu KS „Aptieku Alianse” un tajā esošo biedru darbībās par vienādu cenu noteikšanu medikamentiem (bezrecepšu zālām) visām KS „Aptieku Alianse” aptiekām uz akciju laiku.

Lietā ir iegūti paskaidrojumi, kuros SIA „Medpro Inc” norādīja, ka KS „Aptieku Alianse” organizētās akcijas notiek vienlaicīgi visās aptiekās un SIA „Daina Farm” norādīja, ka KS „Aptieku Alianse” neesot kontrolējusi akciju norisi aptiekās.

02.02.2005. sarunā ar SIA „Taula Rīga” amatpersonām tika iegūtas ziņas, ka KS „Aptieku Alianse” aptiekās notiek akcijas. SIA „Taula Rīga” pārstāvis izteica viedokli, ka visas KS „Aptieku Alianse” aptiekas var arī neievērot uzaicinājumu piedalīties KS „Aptieku Alianse” akcijās.

03.02.2005. SIA „Aptiekas produkcija” amatpersona ir sniegusi informāciju, ka KS „Aptieku Alianse” organizē akcijas, bet visi jautājumi, tajā skaitā par akciju norisi, tiek risināti ar a/s „Recipe Plus” menedžeri.

16.05.2005. SIA „Pharma Nord” apmeklējuma laikā iegūtā informācija liecina, ka notiek samērā bieža e-pasta sarakste ar KS „Aptieku Alianse” amatpersonu par KS „Aptieku Alianse” akcijām. Saskaņā ar SIA „Pharma Nord” amatpersonas sniegto informāciju parasti akcijas tiek organizētas tā, lai akcijas nedublētos citos aptieku tīklos. Pārsvārā notiek zemāku cenu akcijas uz neilgu laiku KS „Aptieku Alianse” aptiekās.

Konkurences padomes amatpersonas 08.03.2005. Valsts zāļu aģentūras apmeklējuma laikā noskaidroja, ka laika periodā no 2003.gada līdz 2005.gada martam KS „Aptieku Alianse” aptiekās tika rīkotas akcijas, kuru laikā noteikta nosaukuma bezrecepšu medikamenti tika tirgoti par pazeminātu cenu.

KS „Aptieku Alianse” iesniegumos Valsts zāļu aģentūrai teikts, ka akciju laikā cenas būs spēkā visās KS „Aptieku Alianses” aptiekās. Akciju rīkošanas termiņš ir aptuveni divas nedēļas, pēdējā laikā akciju darbības termiņš ir viens mēnesis. 21.02.2005. KS „Aptieku Alianse” apmeklējuma laikā tika iegūta informācija, ka KS „Aptieku Alianse” ir pieteikusi un saskaņojusi ar Valsts zāļu aģentūru akcijas, kuras bija organizētas šādos laika periodos:

- 1) 06.10.2003. - 19.10.2003. (14 dienas)
- 2) 03.11.2003. - 16.11.2003. (14 dienas)
- 3) 17.11.2003. - 30.11.2003. (14 dienas)
- 4) 01.12.2003. - 14.12.2003. (14 dienas)
- 5) 12.01.2004. - 25.01.2004. (14 dienas)
- 6) 02.02.2004. - 15.02.2004. (14 dienas)
- 7) 16.02.2004. - 29.02.2004. (14 dienas)
- 8) 15.03.2004. - 28.03.2004. (14 dienas)
- 9) 22.03.2004. - 11.04.2004. (21 diena)
- 10) 04.10.2004. - 16.10.2004. (13 dienas)
- 11) 18.10.2004. - 30.10.2004. (13 dienas)
- 12) 25.10.2004. - 07.11.2004. (14 dienas)
- 13) 06.12.2004. - 31.12.2004. (26 dienas)
- 14) 01.02.2005. - 28.02.2005. (aptuveni mēnesi)
- 15) 04.03.2005. - 27.03.2005. (24 dienas).

Papildus lietas izpētes gaitā 21.03.2005. saņemta informācija no Veselības ministrijas Farmācijas departamenta par par visām saskaņotajām „Aptieku Alianse” akcijām laika posmā no 01.06.2003. līdz 01.04.2005.

Vienā no Iesniegumam pievienotajiem dokumentiem ir norādīts, ka akcijas laikā no 08.06.2004. līdz 07.07.2004. ražotājs „Ratiopharm” dod 20% atlaidi uz noteiktiem produktiem *ar nosacījumu, ka pārdošanas apjoms palielināsies 2 reizes*. Konkurences padome nav ieguvusi pierādījumus par to, vai „Ratiopharm” produktiem vai arī kādu citu ražotāju konkrētiem bezrecepšu produktiem (zālēm) realizācijas apjoms akciju laikā būtu pieaudzis vai samazinājies, un kā tas ir ietekmējis citu analoģu preparātu realizācijas apjomus noteiktajā laika periodā.

Kopējās „Aptieku Alianse” akciju reklāmas liecina, ka notiek „Aptieku Alianse” sastāvā esošo komercsabiedrību sadarbība, un kopējās akcijas rada cenu fiksēšanu uz neilgu laiku. Taču Konkurences padome uzskata, ka ir pieļaujama cenu fiksēšana uz neilgu laika periodu (līdz vienam mēnesim), ja šī cenu fiksēšana notiek mārketinga akcijas ietvaros, tāpēc nav konstatējams Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta: „(...) tiešu vai netiešu cenu (...) noteikšanu jebkādā veidā (...), kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām (...)” pārkāpums.

3.3. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktās aizliegtās vienošanās iespējamais pārkāpums KS „Aptieku Alianse” biedru darbībās.

3.3.1. Prioritātes nodrošināšana konkrētiem ražotājiem vai medikamentiem

Iesniegumam pievienots KS „Aptieku Alianse” pārstāves paziņojums (bez paraksta), kurā tiek informēts, ka KS „Aptieku Alianse” līgumā ar Berlin-Chemie ir notikušas izmaiņas, kuras KS „Aptieku Alianse” biedriem ir lūgts ņemt vērā, un, ka Berlin-Chemie *bezrecepšu* medikamenti ir jānoliek redzamās vietās visās KS „Aptieku Alianse” tīkla aptiekās. Minētais paziņojums arī informē, ka noslēgtā līguma ietvaros ir paredzēts, ka Berlin-Chemie medikamentiem ir jābūt tiem, kurus pacientam/pircējam KS „Aptieku Alianse” aptiekās iesaka kā prioritārus.

Iesniedzējs uzskata, ka minētajās darbībās iespējams varētu būt saskatāmas Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkta aizlieguma pārkāpuma pazīmes KS „Aptieku Alianse” esošo biedru – komercsabiedrību starpā.

10.12.2004. sarunas laikā SIA „Medpro Inc” amatpersona paskaidroja, ka KS „Aptieku Alianse” ir ieteikusi neņemt tirdzniecībā Dansk Droge produkciju, bet SIA „Medpro Inc” nevar atļauties netirgot to, kas ir izdevīgi. Dansk Droge produkcija nav bijusi izņemta no plauktiem. Šajā sarunā SIA „Medpro Inc” amatpersona apgalvoja, ka „*ja mums ir izdevīgi pārdot medikamentu, mēs to pārdosim neatkarīgi no „Aptieku Alianse” ieteikuma*”.

26.01.2005. apmeklējuma laikā no SIA „Daina Farm” amatpersonas tika iegūta informācija, ka SIA „Daina Farm” nekad neiepērk tādu produkciju, kurai nebūs noieta. KS „Aptieku Alianse” nav devusi norādījumus par kādas firmas ražotās produkcijas izņemšanu no tirdzniecības. Ka no KS „Aptieku Alianse” puses nekāda rīcība nav bijusi uzspiesta, kā arī nav bijusi noteikta prioritāte kādam noteiktam ražotājam.

03.02.2005. SIA „Aptiekas produkcija” sarunas laikā sniegtā informācija liecina, ka par prioritātes piešķiršanu konkrētiem ražotāju produktiem SIA „Aptiekas produkcija” neko nezina, jo nekontaktējas ar aptiekām.

19.04.2005., veicot a/s „Grindeks” apmeklējumu, tika iegūta informācija, ka ar KS „Aptieku Alianse” noslēgto līgumu noteikumu (minimālais sortiments, plaukts netālu no kases, primāra rekomendācija attiecīgajos gadījumos) izpilde ir svarīga un tam sekojot divi merčendaizeri apmeklējot aptiekas. Tika iegūta informācija, ka aptieku vadītāji ir informēti par KS „Aptieku Alianse” un ražotāju starpā noslēgto līgumu noteikumiem. No a/s „Grindeks” 28.01.2004. vēstulē Nr.141 un KS „Aptieku Alianses” atbildes uz šo vēstuli ietvertās informācijas ir redzams, ka a/s „Grindeks” ir svarīga līgumu noteikumu izpilde par bezrecepšu produktu novietošanu plauktos, kuri nodrošina labu redzamību. Atbildē KS

„Aptieku Alianse” raksta, ka a/s „Grindeks” bezrecepšu produkcijai ir jābūt labas redzamības plauktos un tas tiek nodrošināts, saskaņojot šos plauktus ar a/s „Grindeks” reklāmas pārstāvjiem un ar aptieku vadītājiem.

16.05.2004. SIA „Pharma Nord” apmeklējuma laikā tika iegūta informācija, ka KS „Aptieku Alianse” ietilpstošajām aptiekām saskaņā ar līgumu ir jāpilda pienākumi, bet tā kā KS „Aptieku Alianse” ietilpst daudzas aptiekas, tad dažas no tām neievēro noteikumus. Ja tā notiek, tad SIA „Pharma Nord” telefoniski paziņo KS „Aptieku Alianse” par noteikumu nepildīšanu. Ja pēc 5 dienām KS „Aptieku Alianse” aptiekas neizlabo situāciju, tad SIA „Pharma Nord” ir tiesīga neieklāut šīs aptiekas kopējā pārdošanās produkcijas daudzumā un KS „Aptieku Alianse” nesaņems lielāku atlaidi. SIA „Pharma Nord” interesē labākas plauktu vietas, bet KS „Aptieku Alianse” ir ieinteresēta pārdot vairāk produkcijas, tādēļ ir ieinteresēta saņemt atlaides no SIA „Pharma Nord”.

Konkurences padome lietas izpētes gaitā ir ieguvusi LR Veselības ministrijas Farmācijas departamenta viedokli (30.08.2005. vēstule Nr.S-15-10/3623), ka *farmaceita, aptieku un zāļu lieltirgotavu darbību reglamentējošos normatīvajos aktos nav noteikts, kādus noteikumus aptiekas (aptieku apvienības) un zāļu ražotāji (zāļu ražotāju pārstāvniecības) drīkst iekļaut savstarpējās sadarbības līgumos, bet līgumos noteiktajām saistībām un nosacījumiem ir jāatbilst normatīvo aktu prasībām.*

Veicot KS „Aptieku Alianse” un ražotāju līgumu analīzi, Konkurences padome secina, ka ražotāja preču prioritātes nosacījums ir iekļauts astoņos noslēgtajos sadarbības līgumos, un šāds noteikums līgumos ir iekļauts ar vairākiem ražotājiem vienlaikus, t.sk. arī attiecībā uz konkurējošām precēm.

10.03.2005. KS „Aptieku Alianse” amatpersonas sarunas laikā skaidroja, ka prioritātes nosacījums ir iekļauts gandrīz visos noslēgtajos līgumos starp zāļu ražotājiem (ražotāju pārstāvniecībām) ar KS „Aptieku Alianse”, kā arī to, ka KS „Aptieku Alianse” nav bijusi iespēja šo nosacījumu izpildīt, jo klientam obligāti ir jāpārdod receptē norādītais medikaments. Šis prioritātes nosacījums nekad neesot ieviests un praktizēts un pēdējo gadu laikā KS „Aptieku Alianse” atsakās no šāda punkta par prioritātes nodrošināšanu līgumos, tas ir tikai deklaratīvs. Tāpat arī KS „Aptieku Alianse” skaidro, ka šādus noteikumus par prioritātes nodrošināšanu Sadarbības līgumos vienmēr ir centušies uzspiest ražotāji.

Konkurences padomei nav pierādījumu par to, ka aptiekas pašreiz primāri ieteiktu pircējiem tikai kāda konkrēta ražotāja bezrecepšu zāles vai kaut kādā veidā būtu vienojušās par Dansk Droge realizācijas noteikumiem. Tādējādi Konkurences padome secina, ka lietas izpētes gaitā iegūtā informācija pašreiz nedod pamatu konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkta aizlieguma pārkāpumu KS „Aptieku Alianse” esošo biedru – komercsabiedrību piederošo aptieku starpā.

3.4. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktā aizlieguma iespējamie pārkāpumi atsevišķu sabiedrību ietvaros, t.i., KS „Aptieku Alianse” biedru, kā arī „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” biedru darbībās.

Iesniegumam pievienota 28.05.2004. „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” protokola Nr.5 kopija, kas norāda, ka „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” sapulcē nolemts paaugstināt medikamenta LEVITRAS apgrozījumu un piedalīties šīs firmas organizētajā akcijā, vienlaicīgi nolemts samazināt CIALIST un VIAGRA produkcijas apripi.

Iesniedzējs uzskata, ka minētajās darbībās iespējams varētu būt saskatāmas Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkta aizlieguma pārkāpuma pazīmes KS „Aptieku Alianse” un „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” esošo biedru – komercsabiedrību starpā.

Konkurences padome uzskata, ka tā ir konstatējusi, ka minētās zāles ir recepšu medikamenti, līdz ar to aptiekas nevar ietekmēt šo recepšu zāļu realizācijas apjomus, piedaloties akcijās.

Konkurences padome uzskata, ka lietas izpētes gaitā nav iegūti apstiprinoši fakti Iesniedzēja norādītajai informācijai un esošā informācija nedod pamatu Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpuma konstatēšanai „Līgumsabiedrība „Sentor Farm K/S”” un KS „Aptieku Alianse” biedru darbībās.

4. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

Iesniegumam pievienotais KS „Aptieku Alianse” pārstāves paziņojums, kurā tiek informēts, ka KS „Aptieku Alianse” līgumā ar Berlin-Chemie ir notikušas izmaiņas, kuras KS „Aptieku Alianse” biedriem ir lūgts ņemt vērā, un ka Berlin-Chemie bezrecepšu medikamentiem ir jābūt tiem, kurus pacientam/pircējam KS „Aptieku Alianse” aptiekās iesaka kā prioritārus. Tas pēc Iesniedzēja domām, iespējams varētu liecināt par Konkurences likuma 13.panta 2.punkta: „preču (..) realizācijas apjomu, tirgu (..) ierobežošana bez objektīvi attaisnojoša iemesla par sliktu patērētājam” pārkāpumu.

Saskaņā ar Konkurences likuma pirmā panta 1.punktu dominējošais stāvoklis ir „tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šā dalībnieka vai šo dalībnieku tirgus daļa šajā tirgū ir vismaz 40 procentu un šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem” un 08.11.2004. saņemtajā vēstulē KS „Aptieku Alianse” sniedz ziņas (*) kas nedod iespēju uzskatīt, pat pieņemot, ka visas KS „Aptieku Alianse” ietilpstošās aptiekas būtu viens tirgus dalībnieks, ka tās visas kopā atrastos dominējošā stāvoklī. KS „Aptieku Alianse” informē, ka tajā ietilpstošās aptiekas aizņem (*) no visa Latvijas medikamentu mazumtirdzniecības tirgus.

06.06.2005. iegūtā informācija no Zāļu valsts aģentūras norāda, ka kopējais KS „Aptieku Alianse” ietilpstošo aptieku zāļu realizācijas apgrozījums 2004.gadā bija Ls (*), kas ņemot vērā to, ka (06.04.2004. Zāļu valsts aģentūras vēstule Nr.4-4/367) kopējais zāļu apgrozījums visās aptiekās visā Latvijā 2004.gadā bija Ls 77 890 527.20, norāda uz to, ka KS „Aptieku Alianse” ietilpstošo aptieku kopējā tirgus daļa bija aptuveni (*).

Kā jau konstatēts iepriekš, Konkurences padomei nav pierādījumu par to, ka aptiekas pašreiz primāri ieteiktu pircējiem tikai kāda konkrēta ražotāja bezrecepšu zāles.

Personālsabiedrības biedri var atrasties kopīgā dominējošā stāvoklī, taču šīs lietas ietvaros, ņemot vērā to, ka nav pierādījumu par to, ka aptiekas pašreiz primāri ieteiktu pircējiem tikai kāda konkrēta ražotāja bezrecepšu zāles, Konkurences padome nesniegs izvērtējumu tam, vai KS „Aptieku Alianse” biedri atrodas kopīgā dominējošā stāvoklī.

Ņemot vērā augstākminēto, Konkurences padome secina, ka lietas izpētes gaitā iegūtā informācija pašreiz nedod pamatu konstatēt Konkurences likuma 13.panta 2.punkta pārkāpumu KS „Aptieku Alianse” biedru darbībās.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, kā arī 11.panta pirmās daļas 1., 2.punktu un 13.panta 2.punktu, Administratīvā procesa likuma 4. un 9.pantiem, Konkurences padome

nolēma:

izbeigt lietas Nr. 701/04/06/8 izpēti.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I. Jaunzeme

(*)- ierobežotas pieejamības informācija